

VYRIAUSIOJI TARNYBINĖS ETIKOS KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius, telefonas (8 5) 212 43 96, faksas (8 5) 261 08 67
 el. p. vtek@vtek.lt, <http://www.vtek.lt>
 Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188736355

Lietuvos Respublikos Seimo nariui
 Linui Balsiui
 Gedimino pr. 53
 01109 Vilnius

2017-04-04 Nr. S - ⁶⁶⁷..... (2.5)
 [2017-03-23 Nr. SN-S-47

DĖL JŪSŲ PRANEŠIMO NAGRINĖJIMO

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (toliau – Komisija) 2017 m. kovo 29 d. posėdyje susipažino su Jūsų pranešimu, kuriame nurodėte, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministras Kęstutis Navickas Seimui teikė Aplinkos ministerijos parengtas Miškų įstatymo pataisas, numatančias miškų ūkio pertvarką. Teigėte, kad K. Navickas yra giminystės ryšiais susijęs su Latvijos medžio perdirbimo įmonių grupės „Latvija Finieris“ dukterinės bendrovės „Likmerė“, veikiančios Lietuvoje, direktoriumi Mindaugu Kasmauskiu. Jūsų teigimu, jie yra pusbroliai, o įgyvendinus miškų reformą M. Kasmauskiui vadovaujama įmonė galbūt turės didelės naudos. Jūsų nuomone, šiai įmonei nebereikės konkuruoti su smulkiaisiais verslininkais 42 urėdijose, nes sujungus urėdijas į vieną įmonę tereikės dalyvauti viename aukcione ir užteks pasiūlyti mažesnę kainą už didelį medienos kiekį.

Informuojame, kad Komisija pagal kompetenciją atlieka Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatų laikymosi kontrolę ir valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų veiksmus vertina pagal šio įstatymo nuostatas.

Asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, tarnybines pareigas privalo atlikti nešališkai, tinkamai ir objektyviai, teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad net nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra (Įstatymo 3 straipsnio 1 ir 2 punktai).

Įstatymo 2 straipsnio 4 dalis interesų konfliktą apibrėžia kaip situaciją, kai valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar įvykdyti pavedimą, susijusį su jo privačiais interesais. Taigi sprendžiant, ar valstybinėje tarnyboje dirbančiam asmeniui kilo interesų konfliktas, būtinos visos šios teisės normos hipotezėje nustatytos sąlygos: 1) identifikuoti privatų interesą; 2) identifikuoti konkrečius valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens atliktus veiksmus, susijusius su privačiu interesu.

Privatūs interesai apibrėžiami kaip asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje (*ar jam artimo asmens*), asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas (Įstatymo 2 straipsnio 2 dalis). Vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 5 dalimi, artimais asmenimis laikytini valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka (toliau – partneris), taip pat jų tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai. Taigi pusbrolis nepatenka į Įstatyme nustatytą artimų asmenų kategoriją, sietiną su savaimine esančio privataus intereso buvimu.

Pabrėžtina, kad sprendžiant klausimus ar atliekant kitokius veiksmus interesų konfliktas gali kilti ir dėl artimų asmenų (Įstatymo 2 straipsnio 5 dalies prasme), ir dėl kitų asmenų, bet tokiu atveju būtina pagrįsti, kokie faktai, patvirtinantys jų ryšį, lemia valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens šališkumą ir neobjektyvumą atliekant tarnybines pareigas. Vien aplinkybė, kad K. Navickas

ir M. Kasmauskis yra pusbroliai, savaime nesuponuoja interesų konflikto atsiradimo. Kitų duomenų apie K. Navicko ir M. Kasmauskio santykius (pvz., sudarytas tarpusavio sutartis, paskolas ar kt.), kurie būtų siejami su tiesioginiu K. Navicko privačiu interesu, Jūs nenurodote. Taip pat nenurodote jokių duomenų apie K. Navicko tiesioginius ryšius su UAB „Likmerė“ (pvz., turimas bendrovės akcijos, su šia bendrove sudarytas sutartis ir kt.).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, kad Komisijai, gavusiai suinteresuotojo asmens pranešimą (skundą), pateikti duomenys turi būti pakankami konstatuoti, kad yra valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų asmeninis suinteresuotumas (moralinis įsipareigojimas) dalyvauti priimant atitinkamą sprendimą ar dalyvauti jį priimant, o kilus pagrįstų abejonių dėl galimo interesų konflikto buvimo Komisija turi diskreciją spręsti klausimą dėl jai adresuoto pranešimo (skundo) apie tariamai padarytus teisės pažeidimus priėmimo nagrinėti iš esmės (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. spalio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-1601/2013*). Taigi Komisijai turi būti pateikta pakankamai akivaizdžių duomenų, kad valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys galbūt pateko į interesų konflikto situaciją.

Atkreiptinas dėmesys į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamą praktiką, kad aplinkybių, kurios galimai sietinos su asmens turiniu ar neturtiniu suinteresuotumu, vertinimas negali būti grindžiamas prielaidomis, nerealiomis ir mažai tikėtinomis hipotetinėmis išvadomis ir spėliojimais apie valstybės politiko ar tarnautojo galbūt turėtą ar ateityje turėsimą suinteresuotumą (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. liepos 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1533/2013*).

Be to, Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4–8, 13, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (Nr. XIII P-420) aiškinamajame rašte nurodyta, kad poreikį tobulinti valstybinių miškų valdymo sistemą pabrėžė Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (toliau – EBPO), kuri, atlikusi Lietuvos valstybės valdomų įmonių valdymo apžvalgą, pateikė rekomendacijas organizuoti valstybės valdomus sektorius taip, kad būtų veiksmingai skirstomi ištekliai ir įgyvendinami aukšti valdymo ir skaidrumo standartai. Teigiama, kad EBPO pasiūlė sprendimą – atlikti šių sektorių įmonių jungimą. Nurodyta, kad įstatymo projekto tikslas yra reikšmingai padidinti valstybinių miškų valdymo efektyvumą ir ekonominį potencialą, kartu užtikrinti tolesnį darnaus miškų ūkio principų įgyvendinimą valstybiniuose miškuose. Taigi, Komisijos nuomone, nėra pakankamo teisinio pagrindo teigti, kad įstatymo projektas inicijuotas, parengtas ir pateiktas siekiant sukurti palankesnes rinkos ar konkurencines sąlygas K. Navicko pusbrolio vadovaujamai įmonei.

Atsižvelgdama į šias įstatymo nuostatas, Jūsų pranešime nurodytas aplinkybes ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 24 straipsnio 5 dalimi, Komisija nusprendė tyrimo dėl Kęstučio Navicko nepradėti.

Pabrėžiame, kad Komisija, vadovaudamasi Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta išimtimi, Jums nurodžius naujų aplinkybių ar faktų bei pateikus kitos objektyvios tyrimui pradėti reikalingos informacijos turėtų teisę Jūsų prašymą svarstyti pakartotinai.

Komisijos narys,
laikinais einantis Komisijos pirmininko pareigas

Virginijus Kanapinskas